

Forfatter: Ulfeldt, Leonora Christina

Titel: Udrag fra Leonora Christinas franske Selvbiografi oversat til dansk

Citation: Ulfeldt, Leonora Christina: "Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer", i Ulfeldt, Leonora Christina: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer*, udg. af JOHS. BRØNDUM-NIELSEN ; C. O. BØGGILD-ANDERSEN , Rosenkilde og Bagger, 1949, s. 12. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-leonora01-shoot-idm140124514069136/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

halv Dag, og vor Frøken var med ham; det behagede Kongen, at hun ikke var faldet i Søvn, og at hun kunde holde Stænd mod Strabadser og Træthed. Hun gjorde siden adskillige smaa Rejser med Kongen, og den Gunst blev hende til Del stundom at erlange Naade for arme Misdædere og at blive elsket af Kongen.

Da vor Dame havde naaet en Alder af 15 Aar og omkring 4 Maaneder, udvirkede hendes Fæstemand Kongens Samtykke til at holde sit Bryllup, som fejredes (med mere Pomp end siden hendes Søstres Bryllupper) den 9. Oktober 1636. Vinteren efter Brylluppet var hun hos sin Mand paa Møen, og eftersom hun vidste, at hendes Mands Fader ikke havde efterladt ham nogen Rigdomme, spurgte hun ham ud om hans Gældsposter og besvor ham intet at skjule. Han sagde: „Hvis jeg siger Eder Sandheden, kan I maaske ængstes derved“. Hun sværger Nej, og at hun vilde give sine Smykker til Pris, saafremt han lovede at sige alt. Han gør saa og erfarer, at hun ikke nærer Frygt for at skille sig ved sit Guld, sit Sølvstøj og sine Ædelstene for at betale en Sum af 36.000 Rdl. Aar 1637, den 21. April, kom hun med sin Mand til København efter Ordre fra Kongen, som gav ham Stillingen som Statholder. Paany blev han nødt til at sætte sig i Gæld for at købe et Hus og for at underholde et større Tjenerskab.

At berette Eder om alle hendes Genvordigheder i hendes Ægtestands gode Aar vilde der aldrig blive nogen Ende paa, og de smaa Fortrædeligheder kommer jeg ikke længere ihu. Men eftersom jeg er forsikret om, at denne Historie, som jeg nu fortæller Eder, ikke vil blive set af nogen, og at I ikke vil forvare den efter at have læst den, vil jeg berette Eder nogle Partier deraf, som fortjener Beundring. De, som misundte vor unge Frue hendes Lykke, kunde ikke taale, at hun levede i Rolighed, og at hun var holdt i Ære af sin Fader og Konge; jeg kan nævne ham saa, thi Kongen lod hende vederfares Æresbevisninger ud over, hvad han var hende skyldig. Hendes Mand elskede og ærede hende, omgikkedes hende som en Elsker, ikke som en Ægte-mage. Hun fordriver Tiden med at jage, at ride, at lege Boldt, at

lære grundigt at male med Kridt af Karel van Mander, at spille paa viole de gambe¹, paa Fløjte, paa Guitar, og lever et lykkeligt Liv.

Men hendes Misundere var vel vidende om, at Skinsygen er en Pest, og at den kan føre Sjælene i Pine, naar den faar Indpas. Hendes nærmeste forsøger at sætte hende i Hovedet, at hendes Mand elsker andre Kvinder. Det var især Frøken Elisabeth, som sagde dette, og dernæst en Søster til hendes Mand, Anne, som paa de Tider boede i hendes Hus. Frøken Elisabeth fremførte i Begyndelsen sin Fortælling som en Hemmelighed og en Tidende, som ingen fordristede sig til at sige og give hende Nys om, saa nær som den, der var hendes Søster. Da vor Frue først intet sagde, men kun smilede, sagde Frøken Elisabeth: „Alverden siger, at du godt ved det, men lader uvidende derom“. Hun svarede da med et Spørgsmaal: Hvorfor meidte hun hende noget som en Hemmelighed, som hun selv formenten ikke var hemmeligt for hende? Hun vilde nu berette hende en Hemmelighed, som hun maaske ikke kendte, hvilket var, at hun havde givet sin Mand Forlov at tilbringe sin Tid med andre, og naar hun var fornøjet, var de andre velkomne til Resterne; hun troede ikke, der var andre skinsyge Kvinder end de, som var umættelige, men man tiltroede hende en Visdom, som hun ikke vidste at betjene sig af. Hun bad hende meget at være saa viis ikke at mænge sig i Ting, som ikke kom hende ved, og om at hun (saa som vor Dame havde Aarsag til at tro, at det var hendes eget Paahit), hvis hun hørte andre sige noget saadant, vilde give dem en Reprimande. Frøken Elisabeth bliver fortrædelig og gaar bort i stor Vrede.

Men min Herres Søster Anne, som var i hans Hus, bar sig ad paa en ganske anden Maner. Hun trækker til sig de smukkeste Damer i Staden og vil siden agere Rufferske, taler til sin Broder om een i Særdeleshed, som var gavmild med sin Gunst og den smukkeste af alle, tilbyder sine Tjenester osv. Da hun ser, at han

¹ Italiensk: viola da gamba, et forældet Strygeinstrument, der ligner Violoncellen.